

علل و عوامل مؤثر بر بروز فساد اداری

علل و عوامل بروز فساد اداری را می توان شامل موارد زیر دانست:

الف) عوامل اداری و مدیریتی

ب) عوامل فرهنگی و اجتماعی

پ) عوامل سیاسی

ت) عوامل اقتصادی

الف) عوامل اداری و مدیریتی

- قوی نبودن فرهنگ سازمانی و عدم دلبستگی کارکنان و مدیران به سازمان و اهداف آن
- مسائل و مشکلات اقتصادی کارکنان و بی توجهی به وضع زندگی کارکنان و نیز بیم از افزایش تورم و عدم اطمینان به آینده شغلی
- عدم ثبات مدیریتی و ابهام در سیاستها
- ناکارآمدی نظام پرداخت و سایر نظام های مدیریت منابع انسانی
- توزیع نامتناسب درآمدها بین گروهها در سازمان و بین کارکنان بخشهای دولتی و غیردولتی
- اعطای اختیارات بیش از حد و قدرت زیاد و سوءاستفاده از آن
- نقصان و پیچیدگی قوانین و مقررات
- ناکارآمدی نظام انتخاب و انتصاب مدیران
- انحصار فعالیتهای اداری برای گروههای خاص
- ناکارآمدی نظام نظارت و بازرسی
- نبود شفافیت و پاسخگویی کافی در فعالیتهای نظام اداری
- فقدان نظامهای مناسب اطلاع رسانی خدمات و اقدامات بخش عمومی
- پیچیدگی و ناکارآمدی ساختار قوانین و مقررات و نظام بوروکراسی.

برخی راهکارهای اداری و مدیریتی ارتقای سلامت نظام اداری

- استقرار نظام انتخاب و انتصاب مدیران بر اساس شایستگی
- تمرکززدایی و حرکت به سمت توزیع منطقی اختیارات

- ارتقای پاسخگویی و شفافیت در نظام اداری
- انجام اصلاحات در ساختار قوانین و مقررات با هدف تحقق یکپارچگی در این ساختارها
- بهبود وضعیت معیشتی کارکنان و مدیران
- اصلاح روشها، رویه ها و فرآیندهای انجام کار و ساده سازی آنها (مقررات زدایی)

ب) عوامل فرهنگی و اجتماعی

- سطح اخلاق عمومی و میزان پایبندی به مبانی ارزشی
- شدت تعهدات و علائق قومی، خانوادگی و خویشاوندی
- شدت تعهدات و علائق سازمانی
- سطح وجدان کاری و انضباط اجتماعی
- میزان حساسیت عمومی (جامعه) در زمینه تخلفات و فساد کارگزاران

برخی از راهکارهای فرهنگی و اجتماعی ارتقای سلامت نظام اداری

- ترغیب و آگاهی مردم در زمینه مبارزه با فساد و ایجاد عزم عمومی در این زمینه
- تقویت فضای فرهنگی - اجتماعی در خصوص عدم تحمل فساد
- اصلاح در رفتار و اخلاقیات کارگزاران حکومت
- تقویت امان نظارت عمومی (مردم، نهادهای مدنی و مطبوعات) بر فعالیت دستگاه های اجرایی و مدیران دولتی
- افزایش سطح اطلاع رسانی به مردم و ارتقای پاسخگویی دستگاههای اجرایی

پ) عوامل سیاسی

- ساختار قدرت در کشور و چگونگی توزیع قدرت سیاسی
- وضعیت فعالیت احزاب و گروه های سیاسی و میزان توسعه یافتگی آنها
- چگونگی نظارت و اختیارات نظارتی نهادهای مدنی بر نهادی قدرت و مدیریت های اجرایی

برخی راهکارهای سیاسی ارتقای سلامت نظام اداری

- تقویت نقش و جایگاه نهادهای مدنی در نظارت بر نهادی قدرت و مدیریتهای اجرایی
- غیرسیاسی شدن انتخاب و انتصاب مدیریتهای اجرایی و اقتصادی و تثبیت مدیریتهای اجرایی
- ارتقای پاسخگویی نظام اداری
- توسعه موزون و منطقی سیاسی (جامعه، احزاب و گروههای سیاسی)

- اصلاح ساختار نظارتی کشور

ت) عوامل اقتصادی

- میزان بالای مداخله دولت در ارائه خدمات و کالاها
- وجود انحصارات دولتی و غیردولتی (امکان استفاده از رانت انحصار)
- مشکلات اقتصادی کارکنان و کارگزاران حکومت
- میزان رقابتی بودن فعالیتهای اقتصادی
- ناکارآمدی مقررات مالی و عدم رعایت تشریفات قانونی در معاملات دولتی

برخی راهکارهای اقتصادی ارتقای سلامت نظام اداری

- رسیدگی به وضعیت معیشتی کارگزاران دولتی
- رقابتی نمودن فعالیتهای اقتصادی
- فراهم نمودن امکان دسترسی عموم مردم و نهادهای مدنی به جزئیات معاملات و قراردادهای دستگاههای اجرایی
- اصلاح و رعایت تشریفات قانونی در انجام معاملات دولتی
- اصلاح قوانین و مقررات ایجادکننده انحصار و حذف رانتهای اقتصادی